

NOUS PROCEDIMENTS PER A LA DETECCIÓ PRIMARENCA DELS PRECURSORS DEL 2,4,6 TRICLOROANISOL (TCA) A NIVELL D'ARBRE I FINCA FORESTAL.**01 Resum**

La superfície d'alzina surera a Catalunya gairebé arriba a les 70.000 ha concentrades a la província de Girona i nord de Barcelona. Tan sols la meitat d'aquesta superfície està en producció. Aquesta superfície concentra en un 98% (facturació) en la producció de taps de suro per a l'embotellament d'ampolles de vi tranquil i vi escumós. Les especials condicions edafoclimàtiques de Catalunya i el tipus de sureda local determinen que el suro català és un material d'alta qualitat per a la fabricació de taps de suro. On la presència de Tricloroanisol (TCA) o l'afectació per la taca groga són importants, implica unes grans pèrdues econòmiques, a causa de que aquest compost és el que li confereixen un gust de florit al vi, i per la qual cosa implica que s'hagi de rebutjar una important quantitat de producte.

Per aquest motiu, amb la creació d'aquest Grup Operatiu es pretén dur a terme la realització d'un conjunt d'estudis que identifiquin els precursors de TCA a nivell de finca, de gestió forestal aplicada i d'arbre individual per donar valor al suro català, ja que seria un pas clau per tal d'assegurar la millora de la viabilitat econòmica de l'extracció del suro i contribuir així a la millora de les suredes catalanes.

Per fer-ho, es planteja dur a terme un estudi on s'agafaran mostres perfectament identificades de les diferents zones geogràfiques de les sureres de Catalunya, on dintre d'aquestes s'escolliran i parametraran diferents característiques silvícoles, per posteriorment passar aquestes mostres al laboratori on s'analitzarà la composició i el contingut de TCA. A partir d'aquest anàlisi s'identificaran quines són les característiques de les mostres que presentin TCA per poder identificar els factors a nivell de finca i gestió silvícola que afecten a la presència d'aquest compost.

A partir d'aquest estudi i la posterior difusió dels resultats, es pretén poder identificar quines són els principals precursors de la presència del TCA en el suro i quines són les actuacions silvícoles més adequades per evitar la seva aparició en les sureres, i així poder incrementar la producció de suro Català de qualitat.

02 Objectius

L'objectiu general del projecte és identificar els factors responsables de la formació de TCA a nivell de finca (e.g. humitat, orientació, temperatura, llum, composició específica etc.), de gestió forestal aplicada (e.g. estassada) i a nivell d'arbre (e.g. estat sanitari de l'arbre, micro-habitat).

Els objectius específics són:

- A nivell de finca i gestió forestal identificar els factors que poden contribuir a la contaminació del suro per TCA.
- A nivell d'arbre, determinar quins indicadors relacionats amb l'estat sanitari i micro-habitat de l'arbre afavoreixen la contaminació del suro per TCA.
- Identificar els fongs filamentosos que s'associen amb suro amb TCA i conèixer quines variables a nivell d'arbre es relacionen amb la presència d'aquests fongs, i per tant amb la presència de TCA.
- Estudiar si la genètica de l'arbre és un factor a tenir en compte en la síntesi del TCA.

La consecució d'aquests objectius permetrà:

- Localitzar zones afectades per TCA en els suredes de Catalunya.
- Establir tractaments silvícoles que poden contribuir a minimitzar la contaminació per TCA del suro al bosc.

- Desenvolupar mètodes de detecció ràpida d'arbres amb una alta probabilitat d'estar contaminats per TCA.

03 Conclusions

En general, els estudis sobre la contaminació del tap per TCA s'han centrat en la fase de fabricació i en les relacions entre el vi i el suro. En canvi, pràcticament no hi ha estudis que analitzin la influència de diferents models de gestió de les sureres en la contaminació del suro per TCA. A nivell silvícola, actualment l'única mesura adoptada és l'exclusió de les pannes amb taca groga, tot i que la presència de taca groga no implica la contaminació per TCA. Sembla necessari, per tant, la realització d'estudis que identifiquen els precursors de TCA a nivell de finca, de gestió forestal aplicada i d'arbre individual.

La reducció de la presència de TCA i de plagues incrementaria la qualitat suro i per tant, faria de l'extracció del suro un procés més viable. La conseqüència d'aquest fet seria l'increment del nivell de gestió dels boscos amb suredes per tal de poder obtenir un producte amb un elevat valor comercial i també una millora de la competitivitat de la indústria surera catalana, així com una major resiliència al canvi climàtic.

04 Líder del Grup Operatiu

ENTITAT: QUALITY SUBER S.L.

E-MAIL DE CONTACTE: info@qualitysuber.com

05 Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

- Sistema de producció agrària
- Pràctica agrària
- Equipament i maquinària agrària
- Ramaderia i benestar animal
- Producció vegetal i horticultura
- Paisatge / Gestió del territori
- Control de plagues i malalties
- Fertilització i gestió dels nutrients
- Gestió del sòl
- Recursos genètics
- Silvicultura
- Gestió de l'aigua
- Clima i canvi climàtic
- Gestió energètica
- Gestió de residus i subproductes
- Gestió de la biodiversitat i del medi natural
- Qualitat alimentària / processament i nutrició
- Cadena de subministrament, màrqueting i consum
- Competitivitat i diversificació agrària i forestal
- General

06 Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVINCIA/ES	COMARCA/QUES
Girona i Barcelona	Alt Empordà, Garrotxa, Pla de l'Estany, Gironès, Baix Empordà, la Selva, Osona, Vallés Oriental i Maresme

07 Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia...)

Les principals accions de difusió de projecte previstes són:

- Edició de fulletons divulgatius del projecte per al públic en general
- Realització de jornades de transferència (2 jornades teórico-pràctiques)
- Redacció d'articles tècnics.
- Comunicació i difusió a la premsa (mitjans de comunicació local i regional, notes de premsa, xarxes socials)

08 Pàgina web del projecte

No es preveu la creació d'una pàgina web específica d'aquest projecte.

Tot i que sí que la informació extreta així com les conclusions i publicacions que s'obtidran de la realització del projecte estaran disponibles a les webs de les entitats que col·laboren en la seva realització; la web del Consorci Forestal de Catalunya (CFC) i del Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya (CTFC).

09 Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST APROVAT
Data d'inici (mes-any): març 2019	Pressupost total: 7.903,00€
Data final (mes-any): setembre 2019	Finançament DARP: 4.504,71€
Estat actual: Executat	Finançament UE: 3.398,29€
	Finançament propi: 3.387,00€

Amb el finançament de:

Projecte finançat a través de l'Operació 16.01.01 (Cooperació per a la innovació) a través del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ordre ARP/133/2017, de 21 de juny, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts a la cooperació per a la innovació a través del foment de la creació de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles i la realització de projectes pilot innovadors per part d'aquests grups, i Resolució ARP/1282/2018, de 8 de juny, per la qual es convoquen els corresponents a 2018.

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació

Fons Europeu Agrícola
de Desenvolupament Rural:
Europa inverteix en les zones rurals